

SÄVSJÖ KOMMUN**Socialförvaltningen**

Riktlinjer för bedömning av bistånd till hemtjänst och annan äldreomsorg enligt socialtjänstlagen

1. Hemtjänst

Insatser från hemtjänsten ges för att underlätta för den enskilde i den dagliga livsföringen och i många fall också för att det ska vara möjligt för honom/henne att bo kvar i det egna hemmet. Hjälptjänst ges till människor som på grund av sjukdom, fysiska, psykiska och/ eller sociala funktionshinder eller andra orsaker behöver stöd och hjälp i den dagliga livsföringen. Till hemtjänstens uppgifter hör både insatser av servicekaraktär och personlig omvårdnad.

1.1 Skötsel av hemmet

Personer som på grund av funktionshinder eller hög ålder inte kan sköta hemmet själva och inte heller kan få hjälp på annat sätt, har rätt att få bistånd till städning och tvätt.

Hjälptjänst med skötsel av hemmet beviljas inte om den sökande är gift eller sambo med någon som klarar att sköta hemmet. Undantag kan göras om en person vårdas av någon närstående. Skötsel av hemmet kan då beviljas som avlastning för den som vårdar. Hjälptjänst med skötsel av hemmet omfattar inte tvätt eller städning efter vuxna barn eller andra anhöriga.

I skötsel av hemmet ingår inte trädgårdsarbete, snöskottning, fönsterputsning, storstädning eller städning av källare och vindsutrymmen. Hemtjänsten kan normalt inte heller hjälpa till med skötsel av husdjur. En mer utförlig beskrivning av vad som ingår i skötsel av hemmet ges i bilaga 1.

Den beviljade hjälpens innehåll, dess omfattning och varaktighet ska framgå av beslutet.

Städning

Städning beviljas av två normalstora rum och kök. Riktpunkten är att städning beviljas var 14:e dag vecka. Tillsynsstädning/ uppsnyggning i hemmet för personer med stora omvårdnadsbehov och som har daglig hjälp kan beviljas viss tillsynsstädning i hemmet i form av enkel underhållsstädning mellan ordinarie städtillfällen.

Tillsynsstädning beviljas med 15 min/tillfälle.

Tvätt och klädvård

Hjälptjänst med tvätt och klädvård innefattar tvätt av den enskildes kläder, sänglinne och handdukar samt strykning av den enskildes gångkläder. Mangling eller strykning av sängkläder, handdukar eller anhörigas kläder ingår inte.

Tvätt och klädvård beviljas normalt var 14:e dag med 60 – 120 minuter per gång.

1.2 Inköp och ärenden

Personer som på grund av funktionshinder eller hög ålder inte kan handla och som inte heller kan få hjälp på annat sätt (t.ex. genom livsmedelsbutikernas hemsändningsservice) har rätt att få bistånd till detta. Inköp av dagligvaror sker normalt 1 gång/vecka och i närmaste butik. Inköpen sker med hjälp av betal- eller kundkort så att hemtjänstpersonalen inte behöver hantera pengar.

För apoteksärenden kan bistånd beviljas 2 gång/månad om personen själv eller anhöriga inte kan utföra inköpen. Ärendena utförs vid en tidpunkt då köerna bedöms vara korta.

Kassaservice och bankärenden skall ombesörjas av anhörig eller god man.

Att den enskilde får tillgång till medicin i akuta situationer är ett ansvar för primärvården.

1.3 Personlig omvårdnad

Hjälp med personlig omvårdnad syftar till att underlätta för den enskilde att bo kvar i det egna hemmet även om personen inte på egen hand kan sköta den personliga omvårdnaden. Insatsen kan bestå av hjälp att förflytta sig, hjälp med den personliga hygien eller hjälp med på- och avklädning. Personer med stora hjälpbehov behöver ofta hjälp med samtliga insatser, ibland både morgon och kväll.

På- och avklädning

- Nedre påklädning
- Övre påklädning
- Kan även vara att plocka fram kläder

Personlig hygien

- Övre hygien
- Nedre hygien
- Byte av inkontinenshjälpmedel
- Munvård
- Rakning
- Borsta/kamma håret
- Duschning

Förflyttning

Bedömning av sjukgymnast och/eller arbetsterapeut ligger till grund och kan vara i form av:

- I och ur säng
- Förflyttning mellan rum
- Förflyttning mellan säng, toalett och ev. hjälpmedel

Utevistelse

- Promenad 1 gång per vecka

Toalettbesök

- vid behov byte av inkontinenshjälpmedel

- ~ kan även vara tömning av stomipåse eller byte av uribag

Hjälp till att äta och dricka

Kan vara i form av:

- Guidning
- Matning
- Stanna kvar över måltid
- Tillsä att brukare kommer igång med måltiden.

Tillsyn

Beviljas i regel enbart i två syften:

1. tillsä att allt är som det ska hos en person som exempelvis är dement, och som inte förmår att larma med trygghetslarm
2. tillsynsbesök i avvaktan verkställighet trygghetslarm

Egenvård – delegerade sjukvårdsinsatser

Med egenvård menas i detta sammanhang en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömt att en person själv kan utföra. Vilka åtgärder som utgör egenvård beror på om personen har förutsättningar att själv klara av att utföra egenvården på ett säkert sätt eller instruera någon att hjälpa till. Bistånd kan beviljas att utföra insatser som rymms inom begreppet egenvård. Vidare kan hemtjänstpersonalen utföra vissa delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter inklusive hjälp med personlig träning (ADL) efter sjukgymnasts eller arbetsterapeuts anvisningar.

Personlig omvårdnad – enstaka insatser.

Vissa personer har bara behov av enstaka omvårdnadsinsatser. Andra behöver komplettera den hjälp de får morgon och kväll med enstaka insatser. Enstaka insatser kan ges under dygnets alla timmar. En mer utförlig beskrivning av vilka insatser som ingår i personlig omvårdnad – enstaka insatser ges i bilaga 2.

1.4 Matdistribution

Den som inte själv förmår planera, köpa eller tillaga varm mat och som har svårt att ta sig till en matservering kan få färdiglagad mat levererad till hemmet 1 gång/dag. Specialkost av medicinska eller kulturella skäl ska om möjligt tillhandahållas. Insatsen kan även beviljas till anhörig som vårdar make/maka.

2. Trygghetslarm

Trygghetslarm syftar till att skapa trygghet för den enskilde och hans/hennes anhöriga. Trygghetslarm kan beviljas den som på grund av sjukdom, fysiskt eller psykiskt funktionshinder eller andra orsaker har förhöjd risk att falla eller drabbas av sjukdom. En förutsättning är att personen har förmåga att hantera larmet.

Trygghetslarm kan också i särskilda fall beviljas som stöd till anhöriga.

Telefonservice

I vissa fall kan telefonservice beviljas. Hemtjänsten ringer då dagligen upp den enskilde.

3. Särskilt boende

Huvudinriktningen när det gäller omsorger om äldre och personer med olika former av funktionshinder är att förstärka möjligheten till att bo kvar i det egna hemmet. Detta bör vara utgångspunkten även i de fall den enskilde har omfattande behov av tillsyn, omvårdnad och vård. När behovet av tillsyn eller kraven på trygghet och säkerhet inte längre kan tillgodoses i det egna hemmet bör det finnas möjlighet att flytta till ett särskilt boende.

Särskilt boende beviljas till personer som har behov av dagliga, omfattande vård- och omsorgsinsatser och tillsyn dygnet runt eller under stor del av dygnet sedan en utredning visat att den enskilde inte kan få sina behov tillgodosedda på annat sätt. Behovet ska inte vara övergående eller kunna avhjälpas genom en tids korttidsvistelse. Riktpunkten är att bistånd till särskilt boende beviljas om den enskilde har ett varaktigt behov av omvårdnad och /eller tillsyn och att detta behov överstiger 4-5 timmar/dygn. En del av tillsyns- eller vårdbehovet ska även vara på nattetid. Som ett hjälpmedel i bedömningen kan en vårdtyngdsmätning ingå. Då den enskilde eller dess företrädare avböjer erbjudandet om en anvisad bostad innebär detta att hon/hon avstår från det beviljade biståndet och att rätten till detta upphör.

3.1 Korttidsvistelse

Korttidsvistelse kan erbjudas för att förbättra stödet i det egna boendet och göra det möjligt att bo kvar i hemmet. Korttidsvistelse kan beviljas:

- för växelvård
- till den enskilde, när en anhörig/närstående vårdar den enskilde i det gemensamma hemmet och då en anhörig/närstående har behov av stöd och avlastning
- för utskrivningsklara personer som har behov av tillsyn och omsorg som inte kan tillgodoses i hemmet med hjälp av hemtjänstinsatser eller andra former av insatser som larm, dagverksamhet m.m.

Omfattning:

- Regelbunden korttidsvistelse(växelvård) som avlastning till anhörig/närstående: max. 2 veckor per månad
- Enstaka korttidsvistelse : max. 2-3 veckor
- För utskrivningsklara personer 2 veckor, med möjlighet till förlängning

Prioriteringsordning vid anvisning av korttidsplats:

1. Person som vårdas på sjukhus och som bedöms som utskrivningsklara men som inte kan återvända till sin bostad trots hemtjänstinsatser och övriga insatser.
2. Växelvård

4 Dagverksamhet för personer med demensdiagnos (Skogsduvan)

Verksamheten vänder sig till personer med diagnostiserad demenssjukdom samt med:

- ett uppenbart och tydligt behov av tillsyn och omsorg som inte kan tillgodoses med hjälp av hemtjänstinsatser
- uppenbara och stora svårigheter att bo kvar hemma utan insatsen dagverksamhet
- anhörig/närstående som vårdar den enskilde och som har behov av stöd och avlastning

Minst ett kriterium utöver kriteriet demensdiagnos ska vara uppfyllt.

5. Ledsagarservice

Ledsagarservice beviljas endast till personer som har ett omfattande psykiskt eller fysiskt funktionshinder och saknar socialt nätverk. Den enskilde ska behöva ledsagning till läkare, sjukhus eller andra vårdinstanser eller hjälp att komma ut till sociala aktiviteter.

Ledsagarservice kan i undantagsfall beviljas till bank- och kassaservicetjänster, då tjänsterna inte kan skötas med hjälp av bank-/postgiro. Biståndet innebär att den enskilde ledsagas från hemmet till en aktivitet och åter.

Ledsagarservice kan beviljas högst 8 timmar/månad

7. Avlösning i hemmet

Insatsen kan beviljas till anhöriga/närstående som vårdar sin make/make i hemmet. Syftet med avlösning i hemmet är att den enskilde ska kunna känna trygget under den tid som den anhörige/närstående vistas utanför hemmet. Kriterier för att insatsen ska beviljas är att den enskilde har:

- ett fysiskt och/eller psykiskt funktionshinder samt en anhörig/närstående, som vårdar den enskilde i det gemensamma hemmet och som har ett behov av stöd och avlastning
- uppenbara svårigheter att vistas ensam hemma

Insatsen kan beviljas högst 12 tim/månad.

BILAGOR

Bilaga 1 Vad ingår i skötsel av hemmet?

Bilaga 2 Insatskatalog för tjänster inom hemtjänsten

Bilaga 1

VAD INGÅR I SKÖTSEL AV HEMMET ?

I skötsel av hemmet ingår insatserna städning och tvätt. Nedan preciseras vad som ingår i de olika insatserna. En utförligare beskrivning finns i riktlinjerna under varje insats.

Städning

I städning ingår:

- Dammsugning av golv och mattor
- Våttorkning av golv

- Rengöring av toalett, badkar/dusch och handfat
- Dammtorkning av fria ytor (om den enskilde inte själv klarar att damma)

I städning ingår efter ett separat beslut:

- Avtorkning av spis, köksbänk, köksskåp, mikrovågsugn, speglar, hyllor i badrum
- Rengöring och rensning av kylskåp
- Dammsugning av möbler
- Rengöring av tekniska hjälpmedel

I städning ingår inte:

- Fönsterputsning
- Rengöring eller putsning av taklampor eller kristallkronor
- Vädring av stora mattor
- Städning eller diskning efter anhöriga eller gäster

Städustrustning

Hemtjänsten behöver ha tillgång till fräsch och väl fungerande städustrustning i form av

- Dammsugare
- Långskaftad golvmopp med tillhörande hink
- Sopborste och sopskyffel med långt skaft
- Bra köksstege
- Diskborste, disktrasor, svampar och trasor
- Toalettborste
- Rengöringsmedel

Om något saknas kan första städtillfället utnyttjas till inköp av städustrustning

Tvätt och klädvård

I tvätt och klädvård ingår:

- Tvätt av den enskildes kläder, sänglinne och handdukar
- Upphängning eller torktumling
- Ihopvikning eller upphängning av ren tvätt
- Strykning av den enskildes gångkläder
- Byte av sängkläder

I tvätt ingår inte:

- Tvätt eller strykning av anhörigas kläder
- Mangling eller strykning av sänglinne eller handdukar

Tvätt- och sköljmedel bekostas av den enskilde.

Bilaga 2

INSATSKATALOG FÖR TJÄNSTER INOM HEMTJÄNSTEN.

INSATS	INTERVALL	TID
1. Hemtjänst Insatser av servicekaraktär		
1.1 Skötsel av hemmet		
Städning	2 rum o kök; var 14:e dag	60-120 min/gång
Tvätt	Var 14:e dag el. oftare vid särskilda behov	60-120 min/gång
Tömning av sopor		Max 10 min/gång
Inköp och ärenden		
Inköp av dagligvaror	1 gång/vecka	30-60 min
Apoteksärenden	1 gång/mån	15-60 min
1.2 Personlig omvårdnad		
Morgon	1 gång/dag	30-60 min
Kväll	1 gång/dag	30 min
Enstaka insatser		
Personlig hygien	Individuell bedömning	30-60 min
Dusch/hårtvätt inkl på o avklädn		30-60 min
På- och avklädning		15-30 min
Stödstrumpor (om ej primärvård)		15 min
Förflyttningshjälp		15-30 min
Hjälp vid toalettbestyr		15 min/gång
Natthjälp		10-30 min/gång
1.3 Matdistribution		
Leverans av matlåda	1 gång/dag	10 min
Värmning, servering, disk o ev. matning	1-3 ggr/dag	15-30 min
Hjälp med hel måltid inkl tillredn av mellanmål	1-3 ggr/dag	30-60 min/dag
1.4 Trygghetslarm	Schablontid/kund/månad	60 min.